

Школска 2017/2018. година

Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Шифра: _____

Поени

1.	Речи које нису саграђене од неких других речи називају се _____ речи.	
2.	Подвуци речи настале извођењем: читати, читалац, прочитати, ишчитавати, читанка.	
3.	У речнику се хомоними наводе: а) као различите одреднице; б) као исте одреднице, под различитим римским бројевима; в) као исте одреднице, под различитим арапским бројевима; г) као исте одреднице, под различитим словима. Заокружи слово испред тачног одговора.	
4.	Напиши које се врсте именица субјективне оцене граде следећим суфиксима: -ина, -чина, -уљина. _____ и _____	
5.	Препиши следеће речи оним редоследом којим се налазе у речнику: реч, рећи, речит, реченица, изрека, пророк. _____	
6.	Речи <i>гулаш, вашар, лопов, салаш</i> према језику из којег потичу називају се _____.	
7.	Подвуци термине који су специфични за лексикологију као лингвистичку дисциплину: фонема, наставак за облик речи, синоним, зависна реченица, полисемија, калк, фразеологизам.	
8.	Префикси су настали од: а) речци; б) везника; в) предлога; г) прилога. Заокружи слово испред тачног одговора.	
9.	Ако за седу косу кажемо да је <i>сребрна</i> , послужили смо се: а) метафором; б) метонимијом; в) калкирањем; г) синонимијом. Заокружи слово испред тачног одговора.	
10.	Збирна именица од именице <i>унуче</i> изводи се суфиксом _____.	
11.	Напиши колико томова има <i>Речник српскохрватскога књижевног и народног језика</i> (у издању Матице српске): _____.	
12.	Заокружи слова испред антонимских парова: а) близу – код; б) близу – најближе; в) близу – далеко; г) близу – изблиза; д) приближити се – одмакнути се.	

13.	Подвуци придеве субјективне оцене: целцат, каменит, плашљив, жућкаст, братски.	
14.	Истакнута реч у пословици <i>Никад два добра</i> настала је начином творбе (грађења) речи који се назива _____.	
15.	Мотивна реч глагола <i>назадовати</i> припада следећој врсти речи: _____.	
16.	Спој две речи који сачињава целину, при чему свака задржава свој акценат, има име које се пише овако: а) полу сложеница, б) полусложеница, в) полу-сложеница. Заокружи слово испред тачног одговора.	
17.	Реч <i>другарица</i> подели водоравном цртицом на следеће делове: а) творбену основу и суфикс: _____; б) граматичку основу и наставак за облик: _____.	
18.	Напиши како се зове лексичка појава коју илуструју истакнуте речи: Не знам шта те нагони на такву одлуку. – То су неки животињски нагони . _____	
19.	Префикс <i>де-</i> односно <i>dez-</i> , који налазимо нпр. у речима <i>деколонизација</i> и <i>дезинтеграција</i> , означава: а) одсуство, немање онога што значи основна реч; б) заједништво, напоредно деловање; в) радњу супротну од оне означене основном речју; г) радњу која се поново врши. Заокружи слово испред тачног одговора.	
20.	Напиши слово које недостаје да би реч била потпуна: а) галаксија – галак _____ ички; б) конц _____ пирати – концепција.	

С р е ћ а н р а д !

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2017/2018. година

Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Решења

1. просте / немотивисане
2. читалац, ишчитавати, читанка
3. а)
4. аугментативи, пејоративи (било којим редом!)
5. изрека, пророк, рећи, реч, реченица, речит
6. хунгаризми (мађаризми)
7. синоним, полисемија, калк, фразеологизам
8. в)
9. а)
10. -ад
11. шест (6)
12. в), д)
13. целцат, жућкаст
14. претварање (трансформација)
15. прилозима
16. б)
17. а) другар-ица, б) другариц-а
18. хомонимија
19. в)
20. а) т, б) и